

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
Β' ΛΥΚΕΙΟΥ 19.11.2023

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Ελεύθερος χρόνος: Το «δώρο» του κορωνοϊού

Η ταχύτατη αλλαγή του τρόπου ζωής, την οποία επέφερε η εξάπλωση του κορωνοϊού, δημιούργησε ένα πλαίσιο, το οποίο από τη μια πλευρά προκαλεί φόβο, από την άλλη προσφέρει στον καθένα ως μόνη λύση την παραμονή στο σπίτι, με την ταυτόχρονη ελευθερία να κάνει κάποια από τα πράγματα που δεν μπορούσε μέχρι σήμερα.

Η Ελένη Πατίδου, κοινωνική και κλινική ψυχολόγος με μεταπτυχιακό δίπλωμα στη διοίκηση υπηρεσιών υγείας, περιγράφοντας αναλυτικά τις ευκαιρίες που προσφέρει η παραμονή στο σπίτι, διευκρινίζει ότι είναι δυνατή η ικανοποίηση αναγκών σε τρία διαφορετικά επίπεδα:

Το πρώτο είναι το πρακτικό, καθώς όποιος παραμένει στο σπίτι μπορεί να κάνει δουλειές που ανέβαλε προηγουμένως γιατί ποτέ δεν έβρισκε τον κατάλληλο χρόνο, να γυμναστεί ώστε να εκτονώνει την ενέργειά του και να παραμένει υγιής, να μαγειρέψει, να ψυχαγωγηθεί, να διαβάσει, να ασχοληθεί με την περιποίηση του σώματος ή την εξάσκηση του πνεύματος.

Σε ένα δεύτερο επίπεδο, εκείνο των συναισθημάτων, ο διαθέσιμος χρόνος προσφέρει διέξοδο σε ανθρώπους που λόγω των ξέφρενων ρυθμών της καθημερινότητας δεν βρήκαν ποτέ την κατάλληλη στιγμή να επεξεργαστούν απωθημένα συναισθήματα όπως, για παράδειγμα, το πένθος και η λύπη για μια απώλεια, η αποξένωση από τον ή την σύντροφο, η έλλειψη επικοινωνίας με τους εφήβους ή τα παιδιά.

Στο τρίτο επίπεδο, εκείνο των σχέσεων με τους άλλους, είναι εφικτή η επανεξέταση του τρόπου με τον οποίο ο καθένας σχετίζεται με τον διπλανό του. Κάτι τέτοιο μπορεί να δώσει στον καθένα την ευκαιρία της εξυπηρέτησης μιας κοινής ανάγκης, με σεβασμό στον προσωπικό χρόνο του καθενός, τις προτιμήσεις και τις επιθυμίες του.

www.skai.gr, άρθρο σε διασκευή

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Η βιασύνη και η βαθύτερη ανάγκη της ουσιαστικής επιβράδυνσης

Έχετε πότε αναρωτηθεί γιατί βρισκόμαστε σε τόσο μεγάλη βιασύνη; Σίγουρα το «φορτωμένο» πρόγραμμα με υποχρεώσεις, που φαίνεται απλώς να αυξάνονται εκθετικά, είναι ένας από τους βασικότερους παράγοντες που μας κάνει να βιαζόμαστε. Γιατί όμως έχουμε την αίσθηση της βιασύνης καθώς βρισκόμαστε στο αμάξι και πηγαίνουμε στην δουλειά, καθώς ψωνίζουμε, καθώς δουλεύουμε ή ασχολούμαστε με άλλες δραστηριότητες; Εν ολίγοις γιατί κοιτάζουμε συνέχεια το ρολόι μας, ακόμα και αν δεν χρειάζεται στην πραγματικότητα;

Η αίσθηση ότι δεν έχουμε αρκετό χρόνο αναφέρεται ως «επείγουσα ανάγκη για χρόνο» (time urgency). Όπως αναφέρουν επιστήμονες η ανάγκη αυτή περιλαμβάνει «μια συνεχή αίσθηση επείγοντος, εξαιτίας της οποίας το άτομο αισθάνεται χρονικά πιεσμένο ή περιορισμένο κι έτσι τείνει να εκτελεί κάθε εργασία πιο γρήγορα, με την οποιαδήποτε καθυστέρηση να προκαλεί απογοήτευση». Η βιασύνη, όμως, μπορεί να προκαλέσει δυσaréσκεια και άγχος, τα οποία με την σειρά τους επηρεάζουν αρνητικά τα επίπεδα υγείας και ευεξίας με την πάροδο του χρόνου.

Τα προαναφερθέντα ίσως σας βοηθήσουν να συνειδητοποιήσετε την ουσιαστική ανάγκη για επιβράδυνση. Μπορείτε να ξεκινήσετε συνειδητοποιώντας ότι η καθημερινότητα είναι ένας μαραθώνιος και όχι ένας «αγώνας

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

δρόμου», που κερδίζει εκείνος που τρέχει πιο γρήγορα. Για να επιβραδύνετε προσπαθήστε να αντισταθείτε στην έντονη επιθυμία να ελέγξετε τον χρόνο και να κάνετε όσο το δυνατόν περισσότερα όσο το δυνατόν συντομότερα.

Αντισταθείτε στην αυθόρμητη τάση να ελέγξετε το κινητό σας ανά πέντε λεπτά για τυχόν ειδοποιήσεις. Χρησιμοποιείτε το όταν το χρειάζεστε πραγματικά και τις υπόλοιπες στιγμές, δοκιμάστε να το αφήσετε στο αθόρυβο μέχρι να ολοκληρώσετε αυτό που θέλετε δίχως βιασύνη.

Μπορεί να φαίνεται ασήμαντο, αλλά ένα χαμόγελο και μια ολιγόλεπτη συζήτηση με κάποιον γνωστό σας στη γειτονιά ή στους διαδρόμους του γραφείου, μπορεί να βοηθήσει τόσο εσάς όσο και τους γύρω σας. Δοκιμάστε να παραχωρήσετε την σειρά σας, όταν δεν βιάζεστε ή όταν δεν έχετε να κάνετε κάτι αργότερα.

Πολλές είναι οι ευκαιρίες που μας «χαρίζονται» καθημερινά για να εξασκήσουμε την ενσυνειδητότητα και... να «κόψουμε» ταχύτητα.

<https://www.vita.gr>, 19.09.2020, άρθρο ελαφρώς διασκευασμένο

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Ξε-κλέβοντας

...Μέρα βροχερή η χθεσινή, δουλειές στην πόλη, εκνευρισμός και κούραση. Κοντεύει πια μεσημέρι, επιτέλους επιστροφή... Μπαίνω στο λεωφορείο, κάθομαι, σχεδόν αδιαφορώντας ποιος είναι δίπλα μου, μισοκλείνω τα μάτια, ετοιμάζομαι να βυθιστώ.

Κάτι παλιό και γνώριμο με ξαφνιάζει. Μια μυρωδιά κάνει τα ρουθούνια μου να παίξουν -μνήμες από θερινό σινεμά και όχι μόνο έρχονται- ξυπνώ. Μμμμμ ...αράπικο φυστίκι καβουρντισμένο! ποιος στο καλό... Κοιτώ δίπλα. Μια μικροκαμωμένη ηλικιωμένη γυναικούλα, χωμένη ολόκληρη μες στο παλτό της. Στα γόνατά της η τσάντα της. Ξαφνιασμένη βλέπω το χέρι να μπαίνει στην τσάντα και να παίρνει ένα δύο ή περισσότερα φιστίκια και γρήγορα στο στόμα. Χαμογελώ ελαφρά παρότι κοιτώ μπροστά, πράγμα που της φέρνει ανησυχία. Σταυρώνει τα χέρια – ηλικιωμένα μαραμένα χέρια – σαν παιδί σε τιμωρία στην τάξη. Για λίγο όμως κι ύστερα πιο σκυφτά, πιο προσεκτικά, ξανά.

Μαίρη Λιόντη, «Ξε-κλέβοντας»

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ Α

A1. Να παρουσιάσετε περιληπτικά τις ευκαιρίες που προσέφερε η παραμονή στο σπίτι λόγω της εξάπλωσης του κορωνοϊού, σύμφωνα με το **Κείμενο 1** σε 70-90 λέξεις.

Μονάδες 20

ΘΕΜΑ Β

B1. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις με την ένδειξη **Σωστό ή Λάθος**, λαμβάνοντας υπόψη τα νοήματα των **Κειμένων 1 και 2** (δεν χρειάζονται αναφορές στα Κείμενα):

α) Σύμφωνα με το **Κείμενο 1**, η παραμονή στο σπίτι λόγω της εξάπλωσης του κορωνοϊού δημιούργησε το πλαίσιο για την ικανοποίηση πολλών αναγκών του ανθρώπου.

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

- β) Στο **Κείμενο 1**, η παραμονή στο σπίτι συνδέεται αποκλειστικά με την αυτοβελτίωση.
γ) Στον τίτλο του **Κειμένου 1** αξιοποιείται η αναφορική λειτουργία της γλώσσας.
δ) Στο **Κείμενο 2**, η βιασύνη επιβάλλεται από την ανάγκη του ανθρώπου να νικήσει το άγχος.
ε) Ο συντάκτης του **Κειμένου 2** θεωρεί ότι υπάρχουν περιθώρια για να επιβραδύνουμε τους ρυθμούς της ζωής μας.

Μονάδες 10

B2. Στα **Κείμενα 1 και 2** οι συντάκτες αναφέρονται στις απόψεις των ειδικών. Να εξηγήσετε τι επιδιώκουν με τις αναφορές αυτές, στηριζόμενοι στα νοήματα κάθε κειμένου.

Μονάδες 10

B3. α) Στην τρίτη παράγραφο του **Κειμένου 1** («Το πρώτο είναι...την εξάσκηση του πνεύματος») ο συντάκτης χρησιμοποιεί το ασύνδετο σχήμα. Τι προσπαθεί να πετύχει με τη συγκεκριμένη επιλογή;

Μονάδες 5

B3. β) Στην πρώτη παράγραφο του **Κειμένου 2** («Έχετε πότε αναρωτηθεί...ακόμα και αν δεν χρειάζεται στην πραγματικότητα;») ο συντάκτης επιδιώκει να προβληματίσει τους αναγνώστες για το ζήτημα της βιασύνης που διακρίνει τον τρόπο ζωής μας. Να βρείτε δύο (2) διαφορετικές γλωσσικές επιλογές που χρησιμοποιεί για τον σκοπό αυτό και να εξηγήσετε τη λειτουργία τους μέσα στο κείμενο.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Στο **Κείμενο 3**, να παρουσιάσετε πώς διαμορφώνεται η συναισθηματική κατάσταση της πρωταγωνίστριας, αξιοποιώντας τρεις (3) διαφορετικούς κειμενικούς δείκτες. Θεωρείτε ότι οι αντιδράσεις της είναι δικαιολογημένες; (150-200 λέξεις)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Στην ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου σας γίνεται ένα αφιέρωμα στην αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου κατά την περίοδο του εγκλεισμού που επιβλήθηκε λόγω της εξάπλωσης του κορωνοϊού. Γράψτε ένα άρθρο 300-350 λέξεων, στο οποίο αναφέρεστε στις ευκαιρίες που είχατε για ποιοτική αξιοποίηση του χρόνου σας κατά την περίοδο αυτή και στα οφέλη που αποκομίσατε από αυτές.

Μονάδες 30